

Nytårstale 1987

Af landsstyreformand Jonathan Motzfeldt

Godt nytår!

Jeg vil gerne starte med at ønske alle i Grønland et godt og velsignet nytår 1987.

Igen står vi ved et årsskifte. Endnu et år er gået, og vi kan – heldigvis – igen se frem til et nyt år med optimisme og med gode forventninger om en endnu bedre fremtid for vores familie, venner og bekendte – og for vores land.

Det er først og fremmest vores familie, venner og bekendte vi tænker på i julen og her i nytåret.

Vi glæder os sammen med venner og familie, og vore tanker er samtidig hos dem, der befinder sig andre steder – andre steder i Grønland, på havet, i Danmark eller i udlandet.

Og vi savner dem, vi har mistet – de af vore kære, som vi ikke kan følges med ind i det nye år, og som vi ikke mere kan dele vore glæder og sorger med. Men vi har dem i vore hjerter.

I nytåret gør vi hver for sig status. Vi tænker derfor også på alle dem, der har hjulpet os på den ene eller den anden måde i det forgangne år.

På landsstyrets vegne vil jeg gerne takke alle de gamle og nye venner af

Grønland – her og i udlandet – som har hjulpet os med at skabe nye muligheder og bedre forhold for vort land og for vore samfund.

Dette gælder også for de mange, som vi i landsstyret har haft gode og nyttige forbindelser med. Grønland har brug for sine venner, og jeg ønsker dem alt muligt godt i det nye år.

1986 har været et godt og konstruktivt år med mange positive nyskabelser.

Det er idag kun et år siden, vi – vores samfund – overtog KGH, men på det år har det nye KNI slået sig fast i alles bevidsthed med en række nye løsninger og tilbud. Det er ikke kun skiltene, der er forandrede.

Vi har fået nye fragt- og transportordninger, som vil fremme vores selvforsyning og forbedre vores indbyrdes kontakt. Jeg tænker på den nye hjemmemarkedsordning, og jeg tænker på bygdebeflyvningen, som vil udvikle sig videre i 1987.

1986 var også året, hvor vi for alvor fik sikret grønlandsk beskæftigelse på de to baser – to meget store arbejdspladser. Dannelsen af selskabet Greenland Con-

*»Vi kan ikke indføre hjemmestyre ved at afvente at den danske stat først udbygger området og bringer alt i fineste orden.«
Foto: Lisbet Lyager, Sermitsiaq.*

tractors sikrer samfundet nye muligheder for arbejdspladser til dem, der vil.

I det hele taget er der i 1986 blevet skabt mange nye arbejdspladser, så vi både kan være realistiske og optimistiske med hensyn til afskaffelse af arbejdsløshed.

En stor og vigtig arbejdsplads lykkedes det endda at sikre mod lukning. Jeg tænker naturligvis på bjergværket i Marmorilik, som med årene har udviklet sig

til at være en både god og stor grønlandsk arbejdsplads.

Vi kan ikke skabe flere ressourcer i Marmorilik end naturen har givet. Men det var en af 1986's solstrålehistorier, at det lykkedes at forhindre, at kyniske udenlandske kapitalinteresser lukkede minen før ressourcerne var opbrugt.

Fiskeriet gik også godt i 1986. Specielt var rejefiskeriet en stor succes, og i den udvikling, vi befinder os i, fik vi

taget nye, vigtige skridt mod øget fordeling af fortjenesterne og øget sikring af grønlandske interesser.

Problemer har der naturligvis også været i 1986. Der har været problemer i dele af fiskeriet. Vi venter stadig på at vore torsk kommer tilbage, men vi har heldigvis stadig uudnyttede fiskeressourcer.

I 1987 vil vi alle være nødt til at forholde os til de problemer, vort samfund stadig har. Det er en udfordring, men jeg er overbevist om, at vi med eftertanke, fantasi og viljestyrke vil være i stand til også i det nye år at løse en række centrale problemer.

Det er op til hjemmestyret, til landstytret og landstinget. Men det er også op til den enkelte. Vi er alle med i et fællesskab.

Der er ingen grund til at dukke nakken på grund af problemerne. Hverken dem i samfundet eller dem vi har enkeltvis.

Vi må ikke stirre os blinde på problemerne. De er til for at blive løst, og vi kan bare se et eller få år tilbage i tiden for at overbevise os om, at vi er i stand til at løse vore problemer.

Vi skal kun huske een ting: Problemerne løser ikke sig selv, og der er ikke nogen, der har mere ansvar for vores fælles fremtid end andre. Vi er alle en del af løsningen.

Ingen folk i verden kan forvente, at andre skal komme og løse deres problemer. Vi kan ikke indføre hjemmestyre ved at afvente, at den danske stat først udbygger området og bringer alt i den fineste orden. Vi må selv bygge tingene op og overtage ansvaret.

*»Vi må selv bygge tingene op og overtage ansvaret.«
Foto: Lisbet Ljager, Sermitsiaq.*

Jeg ved, at kommunerne og organisationerne vil gøre deres, men til syvende og sidst har vi alle enkeltvis et ansvar for at komme med løsninger på problemerne. Det er ikke nok bare at udpege dem. Det er for nemt.

Det er også for nemt at drikke sig fra sine problemer og henfalde til selvmedlidenhed. Selvom vi stadig har problemer at slås med, så har vi i dag mere end nogen sinde i Grønlands historie også muligheden for at gennemføre forandringer.

Alkohol kan bruges til fest. Når vi vil more os og glæde os sammen med andre. Men ingen løser blot det mindste problem ved at bruge alkohol. Tværtimod.

Vi taler til daglig om vore levende ressourcer i vandet og om vore mineral-ske ressourcer på land. Det er vort eksistensgrundlag, og vi skal både beskytte og udnytte det.

Men vores allervigtigste ressourcer er givetvis vore børn og unge. De har krav på den bedst mulige start. De skal føre vore slægter og vore drømme videre. De er fremtiden.

Hele uddannelsessektoren er i rivende udvikling. Vi har i 1986 fået både bygdehåndværker- og gymnasieuddannelse. Vi har fået vedtaget en erhvervsuddannelsesreform og etableringen af flere universitetsfag.

I løbet af få år vil alle unge få tilbud om en uddannelse. Samfundet gør, hvad det kan. Men det er forældregenerationens ansvar at give dem en harmonisk start.

Endnu et vigtigt skridt mod vores fremtid som et samfund med størst mulig selvbestemmelse er taget netop idag den 1. januar 1987 – nytårsdag. Idag er Grønlands tekniske Organisation en del af vort hjemmestyre, og jeg vil gerne sige velkommen til de over 1700 medarbejdere i Grønland og i Danmark, som fra idag er ansat af det grønlandske samfund.

Det samme vil jeg sige til alle de viceværter og andre, der indtil i går var ansat i statens boligsektor i Grønland.

Idag er også de ansat af hjemmestyret. Fra idag er alle borgere i Grønland i bogstaveligste forstand herrer i eget hus.

Det har været en af de vanskeligste overtagelser, og de danske vilkår er aldrig blevet accepteret af hjemmestyret. For første gang er et flertal i folketin-

get gået direkte imod de grønlandske ønsker, idet staten ikke har villet give os de penge, staten selv havde planlagt at bruge.

Det har været trist at se, hvordan Grønland er blevet offer for en simpel politisk studehandel.

Sådan kan vore vilkår være. Også i fremtiden. Det må vi realistisk erkende. Men hvis vi skal finde kollektive løsninger for vort samfund – løsninger, der hænger sammen til fælles bedste – så må vi ikke give op, selvom vi får en uretfærdig behandling.

Vi er ved at være ved vejs ende inden for den nuværende hjemmestyrelov. Hele det nye år vil vi forberede overtagelsen af det sidste statslige område, vi kan overtage: sundhedsvæsenet.

Idag om et år er alle hjemmestyrelovens muligheder udtømt, samtidig med at vi forhåbentlig også har fået ændret det nuværende indtægtsfordelingsprincip på råstofområdet.

Netop spørgsmålet om fordelingen af indtægterne fra vore mineralske ressourcer er helt afgørende for Grønland. Det er et spørgsmål om Grønlands ejendomsret til undergrunden og det er et spørgsmål om sikringen af vores økonomi.

Jeg må tilføje, at råstofordningen er uhyre væsentlig for forholdet mellem Grønland og Danmark. Det er meget vigtigt for Grønland at vi får en tilfredsstillende løsning.

1987 bliver således endnu et hårdt arbejdsår på vejen frem mod størst mulig selvbestemmelse for alle i Grønland. Men de forløbne knap otte år med hjemmestyre har vist, at vi kan, når vi vil.

»Vi er nået langt. Vi har gjort hjemmestyret til virkelighed, selvom vi måtte starte på bar bund.«

Foto: Lisbet Lyager, Sermitsiaq.

Vi er nået langt. Vi har gjort hjemmestyret til virkelighed, selvom vi måtte starte på bar bund.

Gennem lange og komplicerede forhandlinger lykkedes det os at komme ud af EF.

Vi har skabt troværdighed om Grønland – både i Danmark og i udlandet.

Vi er kommet aktivt og ligeberettiget ind i det nordiske samarbejde.

Vi har fået etableret vigtige internationale relationer, bl. a. via ICC.

Det har krævet stor indsats og mange ressourcer. Det vil det også gøre i det nye år.

1987 er også »Fangererhvervets År«. Fangernes vilkår har spillet en central

rolle lige siden hjemmestyrets indførelse. Men der er god grund til at sætte ekstra fokus på erhvervet og dets udøvere.

Idag har vi mange forskellige erhverv i Grønland. Det er vi nødt til for at overleve. Men fangererhvervet er hele vort samfunds baggrund. Det er vores historie og vores kultur.

Ethvert samfund har sine helte. Fangerne er vore helte, hovedpersonerne i vores mytologi og i vores litteratur.

Men vi må alle erkende, at vore helte har barske livsvilkår. Hvad enten de bor i etageejendomme i de større byer eller i små huse i bygderne, så er det et hårdt liv alene i vores smukke men også ubarmhjertige natur. Her findes ingen

»Vi har skabt troværdighed om Grønland – både i Danmark og i udlandet.« Foto: Lisbet Lyager, Sermitsiaq.

nemme løsninger. Her findes ingen at give ansvaret – andre end en selv.

Det er lykkedes hjemmestyret ved flere års systematisk arbejde at ændre opinionen imod vores sælfangst. Da vi i 1982 rejste rundt i Europa oplevede vi helt fantastiske aggressioner, umådelig uvidenhed og stor angst hos mange for at markedsføre sælskind.

Idag er pressen i Europa ikke imod os. Mange taler for den grønlandske fangerfamilie og flere butikker har taget sælskind ind i udstillingsvinduerne igen.

Men »Fangererhvervets År« skal være andet og mere end sælskindskampagne. Det skal også være fortsat udbygning af det lokale fiskeri, som i 1986 lykkedes så godt i f. eks. Upernavik.

Vi skal lære af fangernes stædighed, deres ihærdighed, deres stolthed og deres personlige dygtighed.

De kan overleve, fordi de vil overleve. Det er et godt nytårsforsæt for os alle i 1987.

Vi har hver vores opgave i samfundet. Det være sig inden for servicefag, på fabrikkerne, på skibene, i flyene, på de sociale institutioner, på sygehusene, i diverse centrale og kommunale administrationer, i skolerne, i byerne, bygderne eller på fåreholderstederne.

Hvor som helst i vores dejlige land.

Jeg vil gerne sige alle tak for jeres indsats i det år, der er gået.

Godt nytår!

Gud velsigne os alle!